

Update Vrij Te Laten Bedrag en kennismaking nieuwe beslagvrije voet

Karen Stoffels-Montfoort
Senior beleidsadviseur NVVK

Welke onderwerpen ?

1. Wijzigingen VTLB 2017/2018
2. Wijzigingen in beslagvrije voet per 1.1.2019
(?)=nieuwe beslagwet
inclusief
 - Verbeteringen
 - Onopgeloste zaken
 - Aandachtpunten SHV
3. Vragen

4 wijzigingen per 1.1.2017 (1/2)

1. Jaarlijkse tegemoetkoming arbeidsongeschikten = inkomen, maar in de meeste gevallen staan kosten tegenover deze tegemoetkoming → wordt in beginsel vrijgelaten.
2. In 6.2.9 extra passage opgenomen m.b.t. het vrij te laten deel van de Vakantietoeslag (VT).
 - Schuldenaar mag bij regelmatig inkomen en indien hij VT krijgt, (ALTIJD) 3x het vrij te laten deel van VT behouden, omdat er 36 mnd wordt gereserveerd voor uitbetaling van dit deel VT.
 - De term 'te behouden vakantiegeld berekend over 12 maanden' is gewijzigd in 'te behouden vakantiegeld'.
 - NIET aanpassen naar rato aantal Wsnp maanden.

4 wijzigingen per 1.1.2017 (2/2)

3. Bij de zgn. overheveling van bedragen van partner 2 naar 1 – vanwege te laag inkomen bij partner 2 - houdt de calculator voortaan rekening met het werkelijke inkomen van partner.
 - Als 1 niet volledig kan profiteren wordt er slechts het bedrag vermeld waarvan partner 1 profiteert.
 - In deze gevallen staat voortaan een # bij de regel ‘totale overheveling’.
4. Verschil BSV deurwaarders: zij gaan voor de berekening van de BSV van alleenstaande met inwonend meerderjarig kind uit van 2p hh, calculator gaat uit van 1p hh.
 - Gelet op aanstaande vereenvoudiging BSV → keuze werkgroep: geen aanpassing. Als dat niet doorgaat dan?

6 wijzigingen per 1 juli 2017 1/2

1. Forfaitair bedrag voor autokosten aangepast naar -toen- € 161,02 per maand → maar dan wel o.b.v. 4.600 km (46 weken a 10 km per dag enkele reis) en 16 cent per extra km
2. Individuele inkomenstoelage met terugwerkende kracht verdelen over de afgelopen (meestal 12) maanden en zo afdracht herrekenen. Dan opnieuw zien welke/of afdracht mogelijk is/was
3. Beslag op inkomen partner niet in de Wsnp: beslagvrije voet=inkomen voor de regeling, maar!! NIET 'beiden in regeling'

6 wijzigingen per 1 juli 2017 2/2

4. Vragen met betrekking tot het zgn. vertrouwens-experiment gemeenten: geen andere visie op VTLB-afdracht en inspanningsverplichting
5. Correctiepost gemeentelijke heffingen mogelijk, ook indien om sn (andere dan financiële), niet te verwijten redenen geen kwijtschelding krijgt.
Denk aan aflossen op schulden, sowieso bovengrens inkomen, gedeeltelijke kwijtschelding etc.
6. 'Inkomen bekend' leidde tot misverstanden en is in de uitdraai gewijzigd in: 'relevante partnerinformatie verstrekt'

8 wijzigingen rapport 1.1.2018 1/2

1. Percentage om fiscaal voordeel van eigen woning te berekenen (3.3.8) is bijgesteld naar 30%:
er is nu ook rekening gehouden met het eigen-woningforfait. Dit forfait dus niet meer apart in mindering brengen. Correcter is: werkelijk bedrag.
2. Recht op kindgebonden budget (3.4) is mogelijk voor uithuisgeplaatst kind: dit kind dan ook in de calculator in voeren als inwonend kind.
3. Inzake fictieve tegemoetkoming inwonenden bij 'overige meerderjarige inwoners' (6.1.1):
berekening c. (werkelijk betaalde vergoeding minus forfaitair bedrag voor kost en/of inwoning) is vervallen omdat hij vrijwel nooit relevant bleek.
4. Subparagraaf ingevoegd over het Individueel keuzebudget (6.2.9).
Cafetariamodel: bij FT 25 dagen doorbetaald vrij en VT op niveau VTLB.

8 wijzigingen rapport 1.1.2018 2/2

5. Opmerkingenveld bij tabs 'uitgaven' en 'uitgaven partner' verruimd tot 240 tekens → uitleg over correcties mogelijk.
Let op: uitdraai van de VTLB-berekening is dan soms 3 blz.
6. Kind van 18+ op Voortgezet Onderwijs (5.4, blz. 32):
correctie mogelijk; om de ouders daarvoor in aanmerking te laten komen → aantonen welk bedrag het meerderjarige kind WEL ontvangt aan tegemoetkoming scholieren.
7. In de bijlage zijn de meest belangrijke IB-normen opgenomen, te gebruiken bij omrekening van bruto- naar nettobedragen.
8. In het tabblad kinderen is de keuze voor "soort onderwijs" beperkt tot:
 - Geen/n.v.t
 - VO-onderbouw
 - VO-bovenbouw

7 wijzigingen 1.7.2018 (1/4)

1. Geen geboortedatum partner-niet-in-de-regeling (wel leeftijd) ivm AVG
2. Idem kinderen
3. Pleegkinderen niet invullen onder tab kinderen, anders tellen ze mee voor het kindgebonden budget
4. Huwelijksvermogensrecht en uitdeling SR en invoer datum huwelijk*
5. Vaststelling woonkosten voor schuldenaar (definitie partner)*
6. Wijziging 4.2 Arbeidstoeslag, individuele toeslag*
7. Wijziging 6.1.1. Inkomsten in verband met meerderjarige inwoners (inkomen tijdens studie)*

7 wijzigingen per 1.7.2018

Ad 4. Alleen headlines

- Per 1 januari 2018 nieuw huwelijksvermogensrecht
- Invullen huwelijksdatum calculator → alleen reminder!
- Geen voorwaarden? hoofdregel
 - gemeenschap van goederen van kracht vanaf het moment van huwelijkssluiting
 - voorhuwelijkse schulden en bezittingen in beginsel buiten de gemeenschap en dus in het privévermogen
- Schuldeisers van “oude” schulden waarvoor alleen A aansprakelijk is: voor 100% verhaal op het privévermogen van A, maar slechts voor 50% op de gemeenschapsboedel (artikel 1:96 BW). Dit geldt ook voor partner B.
- Stagiair Bureau Wsnp feb-mei 2019 i.v.m. stroomschema en handleiding

7 wijzigingen per 1.7.2018

- Schuldeisers van gemeenschapsschulden: verhaal op zowel 100% van het privévermogen van beide partners als op 100% van de gemeenschapsboedel
- De boedelaftocht uit het gezamenlijke inkomen gespaard tijdens de schuldsaneringsregeling → conform deze regels over beide groepen schuldeisers verdelen. Artikel Wsnp-periodiek, februari 2018, Ronald Brinkman. (Enige discussie op detailniveau mogelijk).
- Indien van stel slechts 1 partner is toegelaten, die alleen zelf schulden heeft, → helft van de gespaarde gemeenschapsboedel verdeeld over de schuldeisers van deze partner en andere helft in het vermogen van de partner die niet in de regeling zit. Dit laatste bedrag geldt niet als inkomen van die partner.
- Datum verificatie is bepalend voor 'schuldenlijst'.
(let op: bij minnelijk na 120 dagen)

Wijzigingen per 1.7.2018

Ad. 5

De woonkosten volledig invoeren als schuldenaar samen woont met een partner zoals gedefinieerd in artikel 3 van de Participatiewet. Omschrijving eerdere rapporten bleek voor meerdere uitleg vatbaar.

Ad 6.

Arbeidstoelage (paragraaf 4.2) is gewijzigd in individuele toeslag die toegekend wordt aan de schuldenaar die minimaal 18 uur per week werkt.

Bij paren wordt de toeslag dus nu 1 of 2 maal toegekend, afhankelijk van of 1 of beide partners werken.

Het bedrag van de arbeidstoelage → niet langer 5% van de geldende Participatiewetnorm, maar vast bedrag
(wel vergelijkbaar met ongeveer 5% van de halve Participatiewetnorm voor een (echt)paar.)

LET OP: wordt mogelijk teruggedraaid per 1.1.2019

Wijzigingen per 1.7.2018

Ad. 7

Meerderjarige inwoners:

- In paragraaf 6.1 is nog meer verduidelijkt wie bedoeld worden met meerderjarige inwoners.
- En: een meerderjarige inwonend kind wordt alleen als studerend (categorie 1, 'recht op stufi' beschouwd, als - ondanks het recht op een OV-kaart - de structurele bijverdiensten van dit kind niet hoger zijn dan de Participatiewetnorm voor een alleenstaande (Vb uitzondering= HBO V)

Diverse aandachtspunten n.a.v. vragen

1. BBR en beschermingsbewind
2. Bijdrage woonkosten meerderjarige inwonende
3. Ziektekosten en eigen risico
4. Terugvordering toeslagen en VTLB
5. Kosten gedeeld ouderschap

BBR en beschermingsbewind

- Rapport: correctie voor kosten budgetbeheer of beschermingsbewind indien geen bijzondere bijstand:
 - BBR alleen bij (hoge) uitzondering
 - beschermingsbewind meestal wel
- Afhankelijk van situatie, advies BWV, oordeel r.c.
- Minnelijk: eigen oordeel
- Uitspraak: proportionaliteit, dus minst zware noodzakelijke maatregel opleggen → correctie?
- Sterke toename OBM problematisch voor gemeenten
- Gevolgen schuldenbewind → meer kosten, soms andere voorliggende voorziening? (adviesrecht, uitspraak ACM Groningen)
- Adviesrecht gemeente? Internetconsultatie

(1/2) Bijdrage woonkosten indien sn zelf kostganger is

- Woonkosten berekenen en daartoe:
 1. Fictieve woonlastenbijdrage zoals bij saniet= hoofdhuurder of
 2. Werkelijk betaalde kostgeld verminderen met kosten voor voeding, bewassing en energie etc. vlg Nibud norm (€ 6,54 pppd= plm. € 195 p.mnd.)
- Er zijn dus geen woonlasten van de sn/kostganger totdat de bijdrage dat bedrag te boven gaat. Verandering verwacht per 1.1.2019 als BSV aanpassing niet doorgaat
- Reminder: per 1.7.2015 korting met (deel van) normhuur indien (deel van) dit bedrag niet betaald wordt.

(2/2) Woonkosten bij kamerhuur saniet

- Water en gas/electra voor kamerbewoners:
vlg. Nibud: € 2,05 per dag.
- Woonkosten in de vorm van all-in huur kamerhuur dus:
-/- (30 x € 2,05=) € 61,50)
- Te behouden bsv/VTLB norm:
korting met (deel van) normhuur (€ 208,14) indien (deel van) dit bedrag niet betaald wordt.
- Dus negatieve correctie indien all-in kamer huur lager is dan € 208,14+ € 61,50= € 269,64
- Is meer inbegrepen dan ook dat eerst in mindering brengen (internet, heffingen etc.)
- Verandering verwacht per 1.1.2019 in het geval dat de BSV-aanpassing niet doorgaat.

Ziektekosten

- Eigen risico = standaard extra correctiepost, tenzij
- afkoop eigen risico.
Dan: vinkje 'eigen risico afgekocht'
- Voordeel afkoop eigen risico dan niet meer bij sn.
- Voordeel niet gebruikt eigen risico blijft dus wel bij sn
- Niet meetellen in premie:
OPBOUW POTJE EIGEN RISICO,
onder welke benaming dan ook,
dat gaat buiten VTLB om, zie premie specificatie;
dit is gewoon sparen!

Terugvordering toeslagen en VTLB

- Zeer veel voorkomend door (stimulans tot) meer werken, vaak problematisch geacht
- Altijd check op correcte toeslagen bij start SR
- Periode waarover => bepalend voor wijze van terugbetaling
- Ook oorzaak meenemen in afweging (verwijtbaarheid)
- 1^e jaar naar rato: deel onder SR als schuld, deel opnemen in VTLB, eventueel met terugwerkende kracht
- Daarna: VTLB terugwerkend aanpassen of (vaak makkelijker) uit de reservering terugbetalen op basis van logische redenering. Afdracht is nl. te hoog geweest achteraf bezien.
- Vrijwel nooit: 'sn regel zelf maar wat'
- Diverse uitspraken met TTB op (mogelijk) onjuiste gronden

Kosten gedeeld ouderschap

- Geen onderscheid tussen de berekening van de correctiepost in geval van co-ouderschap en van een omgangsregeling: onder omstandigheden een correctie van 5 euro per kind per dag
- ‘Omstandigheden’: zijn de kosten hoger dan bij vergelijkbare situatie zonder kind?
VB: 2k, bij allebei 1 kind ingeschreven en ieder eigen KGB/KB en halftijds bij iedere ouder. Geen correctie
- Reiskosten daarvan: (helpt) naar noodzaak en indien onvermijdelijk. Gebrek aan middelen - buiten eigen schuld - mag gedeeld ouderschap niet in de weg staan

Deel 2 → Beslagvrije voet en wat er gaat veranderen

- Juli 2014 preadvies KBvG i.v.m. voorgestane wijzigingen BSV
- 9 juni 2015 en december 2015: brief stas →
“er komt een ingrijpende wijziging aan”
- Internetconsultatie wetsontwerp aug. 2016 →
- Kleine aanpassingen
- RvS dec. 2017
- TK 16 feb. 2017, EK 8 maart 2017
- Wetswijziging beslagwet per 1.1.2019??
(? Schuldenbrief 22 mei 2018)
- Brief uitstel oktober 2018??

Uitgangspunten

- Bij iedereen die financiële verplichtingen aan kan gaan is een mogelijkheid tot verhaal
- Ook bij laag inkomen altijd minimaal 5% aflossingsruimte! → vraag ligt bij Recofa
- 5%-regeling sluit aan bij de minimale aflossingstabel van de NVVK
- Meeste groepen gelijkblijvend of iets vooruit
- Kleine groepen iets achteruit; niet te veel
- VERSIMPELEN van de regels

Versimpeling werkwijze 1/3

Voor toepassing van de formule → beslagleggende partij heeft minimale hoeveelheid gegevens nodig

1. het inkomen van de schuldenaar
2. de leefsituatie

ad. 1. Polisadministratie UWV

→ het belastbaar inkomen wordt berekend =
basis voor de berekening van de beslagvrije voet

→ het netto inkomen wordt berekend, ook van de inkomens waarop geen beslag ligt, zodat dit in mindering kan worden gebracht op de beslagvrije voet

Versimpeling werkwijze 2/3

Ad 2. de leefsituatie van de schuldenaar:

- inzage BRP (indien mogelijk)
- 4 opties only vanaf 18 jaar
 - alleen zonder kind(eren)
 - alleen met kind(eren)
 - samen met kind(eren) en
 - samen zonder kind(eren)
- dus GEEN inwoners/kostendelers
- geen leeftijdsverschillen
- WEL: norm inrichting

Versimpeling werkwijze 3/3

De hoogte van het bruto of netto inkomen bepaalt de berekeningswijze van de beslagvrije voet:

1. netto inkomen op of onder bijstandsniveau →
5 procent van het netto inkomen
2. netto inkomen zonder recht op toeslagen →
vast bedrag als beslagvrije voet. Dat is 95 procent van de
bijstandsnorm+ fictieve post van maximale toeslagen. Minimum a.c. 5
% van toepasselijke PW-norm
3. bij recht op toeslagen → ingewikkelder, want als sn ook dan een vast bedrag zou
houden+ deel toeslagen → BSV dan hoger dan bij mensen die geen recht hebben
op toeslagen.
Dus → formule die rekening houdt met de afbouw van toeslagen.
Bedragen tussen 1 en 2 in, naar rato.

Hoogte beslagvrije voet (indien geen toeslagen, basis =2016)

€1.486 alleenstaand zonder kinderen < 18

€1.623 alleenstaand met kinderen

€ 1.957 stel zonder kinderen

€ 2.093. stel met kinderen

Geconstateerde verbeteringen 1/4

- De max. compensatie voor wonen is gelijk aan de maximale huur waarbij er nog recht is op huurtoeslag (in 2016: € 710,68), verminderd met de normhuur bij het minimum-inkomensijkpunt (2016: € 204,43), wat uitkomt op € 506,25 per maand
- Dit is dus veel hoger dan nu in beslagvrije voet! Gunstig voor iedereen met huur tussen plm. € 525 en € 710 en daarboven
- Vasthouden aan de -lagere- normhuur, (= basishuur – plm. 17 euro!) juist omdat ook in het huidige systeem de woonkosten-correctie vanuit de normhuur wordt berekend = gunstig voor schuldenaar
- Juist ook voor woningeigenaren waarbij de woonlasten als ‘huur’ behandeld worden (rente, erfpacht en 0,056%)

Geconstateerde verbeteringen 2/4

- Veel minder afhankelijk van informatie van de schuldenaar
- Door concentratie van beslaglegging kan een betere afstemming plaatsvinden
- Bij meer inkomstenbronnen duidelijk op welk inkomen de schuldeiser beslag moet leggen
- Eén deurwaarder verantwoordelijk gesteld voor de inning en verdeling
- Met tool na te rekenen

Geconstateerde verbeteringen 3/4

- Vakantiegeld valt alleen onder het beslag wanneer het ook onder het beslag zou vallen als het gelijk met het periodieke inkomen zou zijn uitbetaald
- Voor 18 t/m 20-jarigen eenzelfde beslagvrije voet als voor 21 jaar en ouder
- Beslagverbod voor onkostenvergoedingen, tenzij deze fiscaal als loon wordt aangemerkt

Geconstateerde verbeteringen 4/4

- Voor iedereen – ook bij verblijf in het buitenland, bij freelancers en bij beslag op toeslagen. - rechtstreeks op grond van de wet, een beslagvrije voet. Niet meer via de kantonrechter
- Bij vast verblijf buiten Nederland een beslagvrije voet van 47,5% van de bijstandsnorm voor echtparen. Indien de schuldenaar gegevens aanlevert kan een beslagvrije voet berekend worden die passend is voor het land waar de schuldenaar verblijft.
- Oplossing voor wat hogere huren die minder huurtoeslag ontvangen dan nodig ter compensatie
- Idem koopwoning en 2 x 6 maanden aanpassing mogelijk. Woonlasten=
Netto hypotheekrente +erfpacht+ max. 0,056%

Nog niet opgeloste aandachtspunten

- De berekening van de beslagvrije voet is niet eenvoudiger. De formule is erg ingewikkeld en het is vaak moeilijk na te gaan wat het effect is op het bestaansminimum
- Het berekende belastbaar inkomen en het netto inkomen kunnen afwijken van het werkelijke belastbaar inkomen en netto inkomen
- Het belastbaar inkomen wordt in art. 475ab Rv afwijkend gedefinieerd ten opzichte van de gebruikelijke definitie in de Wet op de IB. (Aftrekposten niet in mindering gebracht)
- Aanpassing bsv 1 x per jaar of vaker?

Aandachtspunten SHV1/3

- Inzage basisregistratie personen niet mogelijk
- Inzage UWV polis administratie niet mogelijk
- Tool van de rijksoverheid voor omrekening bruto-netto en bepalen BSV: datum beschikbaarheid nog onbekend
- De beslagvrije voet geldt (nog) niet voor het bankbeslag onder de bankrekening van de schuldenaar (advies Ombudsman). Wetsontwerp ligt ter consultatie, binnenkort dus mogelijk wel!
- Inkomen maandelijks sterk fluctuerend en geen reële afspiegeling van maandinkomen → gemiddelde inkomen over de laatste drie maanden → hoe rechtvaardig pakt dat uit?
- AP: persoonsgegevens mogen niet voor andere doeleinden worden verwerkt dan de vaststelling van de beslagvrije voet (zoals incasso!)

Aandachtspunten SHV 2/3

- Er is specifiek voor gekozen de kostendelersnorm BLIJVEND niet in de berekening van de beslagvrije voet te betrekken (1486 euro)
- Aftopping van de KGB-component € 110,79 in 2016 per maand zonder dat exact wordt gekeken naar de gezinssamenstelling → hardheidsclausule via kantonrechter?
- Verwerking uitgangspunten in bsv en nominaal bedrag=VTLB is vergelijkbaar, geen correcties resulterend in aantasting principes beslagvrije voet

Aandachtspunten SHV 3/3

- Bezwaar: alleen via kantonrechter obv hardheidsclausule → in de Wsnp via RC
- Meeste partijen gaan erop vooruit:
- Inwonenden met inkomen gaan er veel op vooruit
- Beslag alleen indien kosten < opbrengsten → vertaling naar de Wsnp?
- Beetje achteruit gaat iedereen die nu geen ac heeft, vooral iedereen met inkomen < minimum
- Achteruit gaat iedereen met sterk afwijkend kindertal, in het bijzonder alleenstaande ouders met hoog inkomen en drie of meer kinderen

VTLB update
(en “nieuwe” beslagvrije voet)
6/11/2018

Vragen?